

Oponentský posudek bakalářské práce IMS FSV UK, ak. rok 2011/2012

Studentka: Tereza Janatková

Název práce: *Erste Generation der RAF in gewählten Medien*

Oponent: PhDr. Petr Šafařík

Tereza Janatková se ve své bakalářské práci zabývá Frakcí Rudé armády (RAF), a to především historií tzv. první generace této teroristické skupiny. Většinu pojednání tvoří ryze kompilační popis vzniku a činnosti RAF do roku 1977 a krátké životopisné medailony několika jejích členů.

Součástí bakalářské práce povinnou pro daný obor je kapitola snažící se o analýzu obrazu první generace RAF ve dvou českých denících sledovaného období – v *Rudém právu* a v *Práci*. Mediální podtéma je ve vztahu k celku práce izolované, pokládám proto její název za matoucí. Titul navíc nabízí dvojí čtení – někteří z prvních členů RAF, například Gudrun Ensslinová, Ulrike Meinhofová a Holger Meins, totiž sami pracovali v médiích.

Nemalým problémem předložené bakalářské práce je, že podává povětšinou jen povrchní líčení tehdejších událostí bez toho, aby si položila nosné otázky. Ty jsou obecně důležité i v kompilaci, jež je pro studentské práce tohoto druhu plně přijatelným přístupem. O jisté bezradnosti v uchopení tématu svědčí již úvod, kde autorka několik svých badatelských otázek nabízí. Jsou ale natolik obecné až triviální, že působí jako jen rétorické (str. 11-12).

V kapitole věnované komentáři použitých zdrojů Tereza Janatková podává téměř výhradně jen jakési velmi stručné anotace, tedy nikoliv kritiku. Tu přitom sama ohlašuje v nadpisu této části (str. 13). Velkým nedostatkem je, že zde píše o svém využití i takových knih, na které pak nejenže vůbec neodkazuje, ale ani je neuvádí v seznamu použitých zdrojů!

Studentka ze sekundární literatury příliš často využívala syntézy,¹ naopak vůbec nepracovala s důležitým pojednáním Dolfa G. Stubergera *Die Tage von Stammheim*,² které přitom správně uvedla v seznamu literatury svého projektu (str. 8; Stubergerova práce je navíc dostupná i v Praze, a sice v knihovně Goethova institutu). Kupříkladu tam, kde T. Janatková píše o smrti několika teroristů ve věznici Stammheim, jí mohla Stubergerova monografie pomoci překročit rovinu velmi vágního vyjadřování (srov. např. 2. odstavec na str. 35).

Ve většině předloženého textu autorka postupuje formou velmi konvenční historické narace. Nevhodné je, že se k několika zmiňovaným fenoménům snaží podávat příliš široký kontext; pojednání to rozmělnuje, navíc se tak často děje jen obecně známými skutečnostmi. Patrné to je např. na začátku kapitoly věnované mediálnímu obrazu RAF ve dvou českých komunistických denících (str. 37). Tamtéž se ale studentka dopustila i zcela mylných výroků o československých dějinách, např.: „*Das Ende des Zweiten Weltkrieges bedeutete für die Tschechoslowakei für eine lange Zeit das Ende der Freiheit [...] Im Jahre 1946 fanden die ersten Nachkriegswahlen statt, in denen die Kommunistische Partei der Tschechoslowakei*

¹ To je problematické hlavně u knihy Edgar Wolfrum, *Zdařilá demokracie: dějiny Spolkové republiky Německo od jejích počátků až po dnešek* (Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2008).

² Ulf G. Stuberger, *Die Tage von Stammheim: als Augenzeuge beim RAF-Prozess* (München: Herbig, 2007).

(KSČ) gewann. Ihr Sieg startete die lange Ära des kommunistischen Regimes in der Tschechoslowakei“ (str. 37).

Bohužel, ani analytická část (kapitola 4. 2) úroveň předložené práce nezvyšuje. T. Janatková jako by si nebyla příliš vědoma dobové komunistické ideologie, propagandy a jejich diskursu. Novinové prameny diplomantka příliš nerozbírá, články z *Rudého práva* a z *Práce* spíše jen reprodukuje. Kapitola, která měla být analytická, se tak podobá ostatním, kompilačním částem práce. V neposlední řadě je zde problémem, že chybí rámcové informace o provedené rešerši (vyhledávala studentka ve všech číslech dvou jmenovaných deníků z let 1970-1977, jak se zdá ze 2. odstavce na str. 41?).

Text má i velké stylistické slabiny. Místy, hlavně v krátkých životopisných medailonech, obsahuje stylistické postupy běžné u žurnalistiky (viz např. začátky portrétů: „*Groß, schlank, ernst und introvertiert, das war Jan-Carl Raspe*“; str. 24). Nevhodné je používání první osoby množného čísla, jako by autorka psala za jakýsi kolektiv (např. v 1. odst. na str. 37).

Velmi nevydařený je také seznam pramenů a literatury. Odbornou studii Oty Konráda uvádí Tereza Janatková jako pramen; pravděpodobně článek pokládala za „primární literaturu“, jelikož následuje nadpis „sekundární literatura“, pod nějž diplomantka řadí další odborné práce (str. 50). Protože v seznamu chtěla nejspíše oddělit prameny a odbornou literaturu, je nesprávné zařazení jejich skutečných pramenů – novinových článků – do pododdílu „*Aufsätze in Sammelbänden und Artikel*“, kde dobový tisk uvádí spolu se dvěma odbornými statěmi z jednoho sborníku (str. 51).

Autorka chtěla podle všeho používat citační normu časopisu *AUC – Studia Territorialia*, ale v zápisech bibliografických údajů má velké množství chyb, a to jak při uvádění opakovaných a bezprostředně opakovaných odkazů, tak v užívání uvozovek a interpunkce.

Kvůli závažným nedostatkům bakalářské práce Terezy Janatkové navrhuji hodnocení *dobře* (3), avšak jen za podmínky, že si studentka při obhajobě povede výborně.

v Praze, 25. 1. 2012

PhDr. Petr Šafařík